

Hegel

Peter Singer, Hegel. Reeks Kopstukken Filosofie. Rotterdam, Lemniscaat 2000
 Vertaling Willemien de Leeuw. 136 blz. ISBN 90 5637 282 3

De reeks *Kopstukken* die uitgeverij Lemniscaat in samenwerking met Oxford University Press verzorgt bevat deeltjes over een twintigtal filosofen, variërend van Socrates tot Russell en van Aquino tot Marx. De meeste boekjes dateren uit het begin van de jaren tachtig, zoals het Spinozadeeltje (1983) dat Roger Scruton schreef. Enkele deeltjes zijn recent geschreven, zoals *Socrates*, dat C.C.W Taylor in 1998 publiceerde.

Peter Singer's *Hegel* (1983) heb ik nader bekeken.

Van de kant van de vertaler of de uitgever is geen toelichting gegeven op de keuze voor juist deze kleine studie. Zoiets zou echter geen overbodige luxe zijn, enerzijds omdat er sedert maart 1982 - toen het manuscript werd afgesloten - tal van nieuwe studies over Hegel zijn verschenen, anderzijds omdat je van inleiding die in Nederland wordt uitgebracht ook mag verwachten dat er aan de talrijke in het Duits geschreven studies aandacht wordt besteed.

Singer schrijft in zijn voorwoord uit 1982: "Verder ben ik dank verschuldigd aan de schrijvers van boeken waaruit ik vrijelijk hun (hopelijk) beste ideeën heb geplunderd." Genoemd worden auteurs als Walter Kaufmann en Charles Taylor. Ik had graag willen weten hoe Singer nu zijn boekje zou inleiden. Misschien zou hij het wel helemaal herschrijven. De rubriek "Verder lezen" is behoorlijk gedateerd, zeker na de val van de Muur en publikaties als die van Francis Fukuyama's *The end of history*.

Hoe het ook kan, kunnen we bijvoorbeeld zien in het Supplement van *The Encyclopedia of Philosophy* (1996, Donald Borchert, editor). Daarin is een uitvoerige bibliografie opgenomen, met vermelding van de voornaamste Engels- en Duitstalige studies die sedert 1966 zijn verschenen. De schrijver van dit artikel, Robert Pippin, memoreert een andere Duitse gigant, Jürgen Habermas en merkt vervolgens op dat diens *Philosophical Discours of Modernity* zonder Hegel ondenkbaar zou zijn geweest.

Is er behoefte aan deze inleidende boekjes over bekende filosofen, vroeg ik me af. Oxford University Press let op leesbaarheid en garandeert gewoonlijk wel vakmanschap. Aan de andere kant: in Nederland zou je bij het opzetten van zo'n reeks Kopstukken in de wijsbegeerte toch ook naar niet-Angelsaksische auteurs moeten kijken.

Maarten Mentzel